

ALKOTMÁNYÜGYI, IGAZSÁGÜGYI ÉS ÜGYRENDI BIZOTTSÁG

Bizottsági módosító javaslat

Országgyűlés Hivatala

Dr. Szili Katalin

irómanyszám: T/6306/50

az Országgyűlés Elnöke részére

Érkezett: 2009 JÚN 22.

Budapest

Tisztelt Elnök Asszony!

A Házszabály 111. §-a alapján a hozzátartozók közötti erőszak miatt alkalmazható távoltartásról szóló, az Országgyűlés 2008. december 15-i ülésnapján elfogadott, de ki nem hirdetett törvényhez (T/6306. szám) az alábbi

b i z o t t s á g i m ó d o s í t ó j a v a s l a t o t

terjesztjük elő:

1. A törvény 1. § (1) bekezdése a következők szerint módosul:

„(1) Hozzátartozók közötti erőszaknak minősül

a) a bántalmazó által a bántalmazott sérelmére megvalósított, a méltóságot, az életet, a szexuális önrendelkezéshez való jogot, továbbá a testi és lelki egészséget súlyosan és közvetlenül[, vagy rendszeresen, ismétlődő jelleggel] veszélyeztető tevékenység, [vagy]

b) a bántalmazó által a bántalmazott sérelmére megvalósított, a méltóságot, az életet, továbbá a testi és lelki egészséget súlyosan és közvetlenül veszélyeztető mulasztás (a továbbiakban együtt: hozzátartozók közötti erőszak).”

2. A törvény 1. § (5) bekezdése a következők szerint módosul:

„(5) E törvény alkalmazásában hozzátartozónak kell tekinteni a Ptk. 685. §[-a] b) pontjában meghatározott közeli hozzátartozókat és hozzátartozókat, valamint a volt házastársat, a volt bejegyzett élettársat, [a volt élettársat, a volt jegyest,] a gondnokot, a gondnokoltat, a gyámot, a

gyámoltat[, továbbá együttélés nélkül bensőséges kapcsolatban álló személyt e kapcsolat fennállása alatt vagy után].”

3. A törvény 5. §-a a következők szerint módosul:

„5. § (1) Az ideiglenes megelőző távoltartás, valamint a megelőző távoltartás átmenetileg korlátozza a bántalmazó tartózkodási szabadságát, a tartózkodási hely szabad megválasztásának jogát, szülői felügyeleti jogát, valamint gyermekével való kapcsolattartási jogát.

[(2) Akivel szemben ideiglenes megelőző távoltartást, illetve megelőző távoltartást rendeltek el, köteles a bántalmazottal közösen használt ingatlant a használat jogcímétől függetlenül elhagyni, és oda az ideiglenes távoltartó határozatban meghatározott ideig nem térhet vissza. A távoltartás hatálya alatt álló köteles továbbá magát távol tartani a bántalmazottól, illetve a határozatban megjelölt más személytől, és tartózkodni attól, hogy a bántalmazottal közvetlenül vagy közvetve érintkezésbe lépjen.]

(2) Akivel szemben ideiglenes megelőző távoltartást, illetve megelőző távoltartást rendeltek el, a távoltartás hatálya alatt köteles

a) magát távol tartani a bántalmazottól,

b) magát távol tartani a bántalmazott életvitelszerű tartózkodására szolgáló ingatlantól,

c) magát távol tartani az ideiglenes megelőző távoltartó határozatban, illetve a megelőző távoltartó határozatban megjelölt más személytől, és

d) tartózkodni attól, hogy a bántalmazottal közvetlenül vagy közvetve érintkezésbe lépjen.

(3) Ha a bántalmazott az életvitelszerű tartózkodására szolgáló ingatlant – a használat jogcímétől függetlenül – a bántalmazóval közösen használja, a bántalmazó akkor köteles magát távol tartani a bántalmazott életvitelszerű tartózkodására szolgáló ingatlantól, ha a bántalmazott az ingatlan használatára a szívdességi lakáshasználaton kívül egyéb jogcímmel rendelkezik, vagy a bántalmazóval közös gyermekét neveli.

[(3)] (4) Az ideiglenes megelőző távoltartó határozat, illetve megelőző távoltartó határozat a bántalmazó más jogszabály[,] vagy szerződés alapján fennálló tartási, valamint a bántalmazottal közösen használt ingatlan[lakás] fenntartására vonatkozó fizetési kötelezettségeit nem érinti.

[(4)] (5) Ugyanazon bántalmazóval szemben ugyanaz a bántalmazott csak akkor kérheti újból ideiglenes megelőző távoltartás, illetve megelőző távoltartás elrendelését, ha elrendelésük e törvényben meghatározott feltételei ismételten megvalósulnak.

[(5)] (6) Az ideiglenes megelőző távoltartó határozat, illetve megelőző távoltartó határozat meghozatalakor a rendőrség, illetve a bíróság tájékoztatja a bántalmazót a lakóhelyén és környékén igénybe vehető éjszakai szállást nyújtó intézmények helyéről, címéről és az igénybevétel feltételeiről.

[(6)] (7) Az ideiglenes megelőző távoltartás, illetve a megelőző távoltartás a hatályát veszti, ha a bántalmazó ellen indított büntetőeljárásban a bíróság távoltartást rendel el.”

4. A törvény 6. § (2) bekezdése a következők szerint módosul:

„(2) A rendőrség az ideiglenes megelőző távoltartást

a) helyszíni intézkedése során észlelt hozzátartozók közötti erőszakra vonatkozó tények alapján hivatalból, [vagy]

b) a bántalmazott, illetve a bántalmazottnak a Ptk. 685. § b) pontjában meghatározott közeli hozzátartozója és [e törvény szerinti]hozzátartozója bejelentése,

c) a gyermek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló törvényben, valamint a szociális igazgatásról és a szociális ellátásokról szóló törvényben meghatározott munkakörben foglalkoztatott személynek a – feladatai ellátása során tudomására jutott, a hozzátartozók közötti erőszakra vonatkozó tények miatt tett – bejelentése,

d) a gyermek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló törvény szerint a gyermekvédelmi rendszerhez kapcsolódó feladatokat ellátó egészségügyi szolgáltatást nyújtó, személyes gondoskodást nyújtó szolgáltató, közoktatási intézménynek a – gyermek veszélyeztetettségének megelőzése és megszüntetése érdekében törvényben meghatározott feladatai ellátása során tudomására jutott, a hozzátartozók közötti erőszakra vonatkozó tények miatt tett – bejelentése

[bejelentése] alapján rendelheti el.”

5. A törvény 7. § (1) bekezdése a következők szerint módosul:

„(1) A rendőrség **[a] az ideiglenes megelőző távoltartó határozatot haladéktalanul, [szükség szerint] a helyszínen [, de legkésőbb az észleléstől, bejelentéstől számított 12 órán belül]** köteles meghozni. Ha a rendőrség az eljárása során a bántalmazóval szemben az előállítás rendőri intézkedést alkalmazza, a rendőrség a határozatot legkésőbb az előállítás időtartamának lejártáig hozza meg.”

6. A törvény 8. §-a a következők szerint módosul:

„8. § Az ideiglenes megelőző távoltartó határozat rendelkező részének a Ket. 72. §[-a] (1) bekezdés[ének] d) pontjában foglaltakon kívül tartalmaznia kell:

a) a rendőrség döntését arról, hogy

aa) a bántalmazó köteles a bántalmazott életvitelszerű tartózkodására szolgáló [a bántalmazottal közösen használt] ingatlan elhagyni, és oda az ideiglenes megelőző távoltartó határozat hatálya alatt nem térhet vissza, vagy

ab) a bántalmazóra az 5. § (2) bekezdés b) pontjában meghatározott kötelezettség az ideiglenes megelőző távoltartás hatálya alatt – az 5. § (3) bekezdése alapján – nem vonatkozik,

b) **[a bántalmazottal]a bántalmazott életvitelszerű tartózkodására szolgáló ingatlan [közösen használt lakás]** címét,

c) a rendőrség döntését arról, hogy a bántalmazó köteles magát távol tartani a bántalmazottól, illetve a határozatban megjelölt más személytől,

d) a rendőrség döntését arról, hogy a bántalmazónak tilos közvetve vagy közvetlenül a bántalmazottal, illetve rá tekintettel más személlyel, így különösen az ideiglenes megelőző távoltartást elrendelő határozatban megjelölt egyéb személlyel kapcsolatba lépni,

e) annak megállapítását, hogy a bántalmazó szülő szülői felügyeleti joga, illetve a kiskorú gyermekével való kapcsolattartási joga szünetel,

f) rendelkezést a határozat azonnali végrehajthatóságáról, a végrehajtás módjáról, a foganatosítás rendjéről,

g) figyelmeztetést arról, hogy az ideiglenes megelőző távoltartó határozat a bántalmazó más jogszabály[,] vagy szerződés szerinti kötelezettség alapján fennálló tartási, valamint a bántalmazottal közösen használt ingatlan fenntartására vonatkozó kötelezettségeit nem érinti,

h) figyelmeztetést arról, hogy az ideiglenes megelőző távoltartó határozatban előírt kötelezettségek megszegése szabálysértést valósít meg.

7. A törvény 12. § (6) bekezdése a következők szerint módosul:

„(6) Amennyiben a bíróság tudomást szerez arról, hogy ugyanazon hozzátartozók közötti erőszak miatt ideiglenes megelőző távoltartó határozat bírói felülvizsgálatára irányuló [közigazgatási] nemperes eljárás és a megelőző távoltartás elrendelésére irányuló nemperes eljárás is folyamatban van, ezen eljárásokat a megelőző távoltartás elrendelésére irányuló nemperes eljárást folytató bíróságon kell egyesíteni.

8. A törvény 14. § (1) bekezdése a következők szerint módosul:

„(1) A megelőző távoltartás elrendelésére irányuló bírósági nemperes eljárást a rendőrség hivatalból kezdeményezi, ha ideiglenes megelőző távoltartást rendelt el. Megelőző távoltartás elrendelésére irányuló bírósági nemperes eljárás megindítását a bántalmazott [és], illetve a bántalmazottnak a Ptk. 685. § b) pontjában meghatározott közeli hozzátartozója és[e törvény szerinti] hozzátartozója is kérelmezheti.”

9. A törvény 24. §-a a következők szerint módosul:

„24. § Ez a törvény [2009. július 1-jén] 2009. október 1-jén lép hatályba.”

INDOKOLÁS

A módosító javaslat célja, hogy végrehajtsa azokat a módosításokat, amelyek a hozzátartozók közötti erőszak miatt alkalmazható távoltartásról szóló, az Országgyűlés 2008. december 15-i ülésnapján elfogadott, de ki nem hirdetett törvény (T/6306. szám) alkotmányellenességének az előzetes vizsgálatával foglalkozó, 53/2009. (V. 6.) AB határozatból (a továbbiakban: AB határozat) következnek.

1. Ennek érdekében a módosító javaslat egyrészt módosítja a törvény 1. § (1) bekezdésében meghatározott, a hozzátartozók közötti erőszak fogalmát. A módosító javaslat az AB határozatnak megfelelően egyrészt világossá teszi, hogy a hozzátartozó közötti erőszak fogalmába nem tartozik bele a bántalmazó által a bántalmazott sérelmére megvalósított, a méltóságot, az életet, a szexuális önrendelkezéshez való jogot, továbbá a testi és lelki egészséget rendszeresen, ismétlődő jelleggel veszélyeztető tevékenység, ha az nem éri el a felsorolt alapvető jogok súlyos és közvetlen veszélyeztetésének a mértékét. Ez a módosítás egyértelműen következik az AB határozat IV. 4.1. pontjában kifejtettekből. Az AB határozat alapján ez nem azt jelenti, hogy rendszeres tevékenység, például visszatérően megvalósuló cselekmények eredményeként ne lenne megállapítható a hozzátartozók közötti erőszak, azonban minden esetben meg kell, hogy valósuljon az alapvető jogok súlyos és közvetlen veszélyeztetése.

A módosító javaslat másrészt, szintén az AB határozat alapján, szétválasztja az erőszak fogalmán belül a tevékenységgel és a mulasztásban megvalósuló erőszakot annak érdekében, hogy világossá váljon a törvény szövegében, hogy a szexuális önrendelkezéshez való joggal kapcsolatban a hozzátartozók közötti erőszak nem valósulhat meg mulasztással. Ez a változtatás is egyértelműen következik az AB határozat IV. 4.1. pontjában szereplő megállapításokból.

2. Az AB határozat rendelkezésének megfelelően a módosító javaslat érinti továbbá a törvény 1. § (5) bekezdésében meghatározott hozzátartozó fogalmát. Egyrészt a törvény által megállapított hozzátartozó definícióból kikerül az „együttélés nélkül bensőséges kapcsolatban álló személyek” köre. Az AB határozat alapján ugyanis ez a fogalom értelmezhetetlen, illetve önkényes jogértelmezést is lehetővé tevő normának minősül, amely sérti az Alkotmány 2. § (1) bekezdéséből eredő jogbiztonság követelményét, illetve a kifejezés meghatározhatatlansága miatt a törvény olyan esetekben is lehetővé tenné az alapjogok korlátozását, amely az Alkotmány 8. § (2) bekezdésébe ütközve, az alapjogok aránytalan korlátozását eredményezhetné.

A módosító javaslat továbbá kiemeli a törvény szerinti hozzátartozók köréből a „volt élettársat” és a „volt jegyest”, tekintettel arra, hogy ezek a hozzátartozói formák a helyszínen történő rendőri intézkedés során, illetve a nemperes bírósági eljárás alapján szinte megállapíthatatlanok lennének, tekintettel arra, hogy valójában polgári jogi, illetve családjogi viszonyt jelölnek, amelyek adott esetben csak hosszas mérlegelés és bizonyítás alapján állapíthatóak meg, a gyors vizsgálatot, illetve helyszíni intézkedést igénylő távoltartási eljárás során ezeknek a kapcsolatoknak a megállapítása pedig szinte megoldhatatlan feladat elé állítaná az elrendelő hatóságot. Ezért ezek a rendelkezések a törvénynek szintén bizonytalan tartalmú, adott esetben aránytalan jogkorlátozást eredményező alkalmazásához vezethetnek.

A módosító javaslat továbbá az elmúlt időszak törvényalkotási fejleményeire tekintettel beemeli a hozzátartozó körébe a volt bejegyzett élettársat.

3. A módosító javaslat továbbá módosítja a törvénynek a távoltartás tartalmát meghatározó 5. §-át. Ez alapján a távoltartás a bántalmazó számára a bántalmazott életvitelszerű tartózkodására szolgáló ingatlantól való távolmaradást jelentené. Ezzel a törvény kizárja azt a lehetőséget, hogy a bántalmazót abban az esetben is a saját életvitelszerű tartózkodására szolgáló ingatlanának az elhagyására, illetve az attól való távolmaradásra kötelezhessék, amikor a bántalmazott nem lakik az adott ingatlanban, nem él együtt a bántalmazóval, csak ideiglenesen tartózkodott abban, tehát amikor a bántalmazás helyszíne nem a hozzátartozók közös életvitelszerű tartózkodására szolgáló ingatlanban történik.

A módosító javaslat további garanciaként iktatja be a törvénybe az 5. § új (3) bekezdését. Eszerint amennyiben a bántalmazott az életvitelszerű tartózkodására szolgáló ingatlant – a használat jogcímétől függetlenül – a bántalmazóval közösen használja, a bántalmazó csak abban az esetben köteles magát távol tartani a bántalmazott életvitelszerű tartózkodására szolgáló ingatlantól, ha a bántalmazott az ingatlan használatára egyébként a szívésségi lakáshasználton kívül egyéb jogcímmel rendelkezik, vagy a bántalmazóval közös gyermekét neveli.

4. A módosító javaslat pontosítja az eljárás kezdeményezésére jogosultak körét annak érdekében, hogy ez a kör ne legyen túl tág. Ez a változtatás az AB határozat IV. 4. 2. pontjában kifejtettekből vezethető le.

5. A módosító javaslat szigorítja továbbá az ideiglenes megelőző távoltartás elintézésére vonatkozó határidőt. Így a rendőrségnek főszabály szerint mindig a helyszínen, a bejelentést követően haladéktalanul kellene döntenie az ideiglenes megelőző távoltartás elrendeléséről, nem várhatna

azzal a bejelentéstől eltelt 12 óráig. Ez alól pedig csak az az eset jelenthet kivételt, ha a bántalmazót a rendőr a helyszínen valamilyen okból előállítja, ebben az esetben ugyanis legkésőbb az előállítás időtartamának végén kell döntenie az ideiglenes megelőző távoltartás elrendeléséről.

6-7. A módosító javaslat a törvény 8. és 12. §-át a törvény terminológiájának egységesítése és a törvény koherenciájának biztosítása érdekében módosítja.

8. A módosító javaslat pontosítja az eljárás kezdeményezésére jogosultak körét annak érdekében, hogy ez a kör ne legyen túl tág. Ez a változtatás az AB határozat IV. 4. 2. pontjában kifejtettekből vezethető le.

9. A módosító javaslat a megfelelő felkészülési idő biztosítására tekintettel módosítja a törvény hatályba lépésének az időpontját.

Budapest, 2009. június 22.

Dr. Csiba Judit
elnök